ENGELBERTUS ADMONTENSIS
Klosterneuburg, 1384
Seite 140v
Quelle: https://manuscripta.at/?ID=237
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

in differens ad utrumque potest quia non potest dici voluntas
tractu est potestas volendi quia per multi determinati
ipse se ad aliquid nolitum determinati. Et si voluntas
actus volendi determinata per aliquid ut cogens vel
ut trahens vel ut ducens sive inducens. Hoc
tunc differunt a simplici quia cogens vel coactus
ipse excellentior violentia quia quando cogens vel coactus
cogens eum conatu in contrarium deficit resistentia.
Sed trahens vel tractus ipse virtutis excellentia simpliciter
est per se tractus non est conatus in contrarium resistentia
quia accipiendo ita solum in illa aliis quia in
aliis vnum unum pondus conatus inclinat
ad suum ubi per quod conatum inclinationem
resistit in contrarium movetur. Sed ducens respectu
ductus ipse virtutis excellentia eius conatu ductus
per ducens sive commoda resistentia vel sum nulli
gendum est ita de illa aliis tum quia in aliis
omne corpus ipse suum pondus inclinationem
ad suum ubi. Et in illa aliis voluntas per
se in differens ad omne volitum sed per amorem
deliberium determinat ad hoc vel ad illum. Vnde dicit Aug
in lib. de quantitate anime quia amor est pondus
voluntatis quo fertur ad id quod vult. Exp
dens colligi potest quia voluntas quia non est penitus
libera ita quia sit indifferens ad utrumque potest esse
triplex. Vel coacta per violentiam fortitudinem vel mutilatam. Vel tracta per sensualem cupi
diam vel inducta per rationalem complacentiam. Hec
autem tria. Coactio tractio inductio sunt diversa
et differunt voluntatis per planius animi quia
sicut probat Aristoteles in libro de planis animi
Nemo potest ledi vel vinci ab alio nisi per ledat
vel vincat aliquo. Coactio itaque in voluntate
que est timore tractio amore inductio sua
vel [illegible]. Et vnusquisque hominum cogit trahit vel
ducit voluntate ad bonum vel ad malum ad
malum cum cognum timore malo. Trahit suauo vel
mundano. Ps. Trepidauerunt timore ubi non sunt
timores. Simili trahitur amore a malo ad ma
lum. Sac. s. vnusquisque a concupiscentia sua tentatur abstractus
illectus. Ps. Cum autem diligit animam suam
odit unitate. Ducitur vero inquantum vel ex
more. Ps. Flexerunt nos meliorem in tenebris
ambulat. Sed in tenebris cum ambulans in tenebris
dat ad viam veram tum per inquisitionem ducitur
ad veram. Eodem quoque modo voluntas cogit in
trahit vel ducit ad bonum inuitat. Sed diligendum
quia simpliciter nec est ut omnia bona opera sint
voluntaria. Alia tamen sunt voluntaria opera preceptorum
alia opera consiliorum. Alia opera superogationum
vel exuberantia. Vnde non quia licet consilia et vota
a principio sint in volitate libere assumere et poste
voluntari sint in voluntate non recedunt sic in precepta
a principio sint in voluntate et per assumptionem sint in nec
sed tamen voluntas accedens assumptionem preceptorum et vo
luntas accedens assumptionem votorum differunt ad hoc
sum aliquid vocem coactionis vorum in tractionis in duc
tionis. Si cum precepta sint necessaria ad salutem ut
magis et in sine quibus non est salus. Voluntas
accedens assumptionem preceptorum est dicta coacta
timore mali in tracta amore boni necessario ut
sine quo non est salus. Ipsi opera bona sum precepta
non dicuntur simpliciter voluntaria sicut opera et consilia
per accidens amore timore mali. Sed in consilia
non sunt necessaria quia sine illis est salus possibilis.
Voluntas accedens assumptionem votorum est dicta
voluntas non coacta quia non est tracta amore
bonum in ducta consideratione et deliberatione maioris
puncti. Ita ista voluntas ipsa plus de ratione
voluntarii quam voluntas vel preceptorum quia id dicit
aliquam coactionem magnitudinis ipsa accidit timore
mali. Sed per hoc quod dicit voluntaria oris ma bu